

Posudek diplomové práce

Karel Hanuš: Teorie závislosti v díle Andre Gundera Franka a Fernanda Henrique Cardosa

Téma teorie závislosti je v českých společenských vědách velmi málo známé, ačkoli především v USA a Latinské Americe patří stále k významným příspěvkům k pochopení problematiky globalizace, modernizace a kapitalizmu. Proto je třeba ocenit, že se Karel Hanuš ve své diplomové práci „Teorie závislosti v díle Andre Gundera Franka a Fernanda Henrique Cardosa“ (FF UK 2010) pokusil tyto teorie do uvést českého prostředí.

Kladem práce je její přehlednost, dobrá čeština, logická provázanost a schopnost srozumitelného výkladu. V pořádku jsou formální záležitosti, rozsah práce, seznam literatury je dostatečně obsáhlý a jeho položky jsou ve své většině v cizím jazyce. Autor používá vše, co k vědecké práci patří (poznámky pod čarou, citáty, odkazy), kapitoly jsou odpovídajícího rozsahu, úvod i závěr jsou náležitě zpracovány, v pořádku je angličtina abstraktu.

Přesto musím zmínit dvě podle mého soudu slabiny celé práce:

Z hlediska vybraných pramenů se autor téměř výlučně opírá o anglicky publikované knihy a články, přestože se teorie závislosti zabývá především španělsky mluvícím prostředím. Proč tomu tak je? Bylo toho k teorii závislosti publikováno ve španělštině málo? Neměl autor přístup ke španělsky publikovaným pracem? Nebo se necítil dostatečně znalý španělštiny, aby v ní mohl číst, což by ovšem u studenta oboru iberoamerikanistika překvapilo. Každopádně měl autor převahu anglicky psaných pramenů ve své práci vysvětlit a je škoda, že tak neučinil.

Druhá má koncepční námitka je, že práce je především reprodukcí již napsaného, byť v cizím jazyce. Proč by měl český čtenář sáhnout po této diplomové práci a ne po nějakém v angličtině publikovaném úvodu do teorií závislosti, např. po práci *Social change and Development of Alvina Y. So* (Sage 1990) (tuto práci bohužel autor neuvádí)? Navíc díla, kterými se autor zabývá, byla napsaná v poměrně dávné minulosti, především v 70. letech. Karel Hanuš se možná mohl pokusit o aplikaci těchto teorií na nějaký vlastní případ (např. zda může teorie závislosti vysvětlit současné postavení ČR ve světové ekonomice?) nebo o jejich zasazení do nějakého zajímavého kontextu, případně se měl alespoň více zabývat „postdependisty“, tedy měl českého čtenáře seznámit se současným stavem poznání v dané disciplíně. Cardoso a Frank jsou klasiky, nicméně k současným diskusím v teoriích závislosti toho již patrně mnoho neřeknou. Je také škoda, že autor více nečetl recenze knih, jimiž se zabývá, které byly publikovány v době, kdy ona základní díla teorie dependence vyšla. Ze své zkušenosti vím, že pro seznámení s autory nestačí znát jejich práce, ale je třeba prostudovat i dobové recenze jejich prací, aby nám byl zřejmý rozměr celé diskuse.